

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 767/2008, a Regulamentului (CE) nr. 810/2009, a Regulamentului (UE) 2017/2226, a Regulamentului (UE) 2016/399, a Regulamentului (UE) 2018/XX (Regulamentul privind interoperabilitatea) și a Deciziei 2004/512/CE și de abrogare a Deciziei 2008/633/JAI a Consiliului

[COM(2018) 302 final]

(2018/C 440/26)

Raportor general: **Ionuț SIBIAN**

Sesizare	Parlamentul European, 2.7.2018
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Decizia Biroului	10.7.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	19.9.2018
Sesiunea plenară nr.	537
Rezultatul votului	97/3/0
(voturi pentru/voturi împotrivă/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul Economic și Social European sprijină o politică în domeniul vizelor care este și ar trebui să rămână un instrument care facilitează turismul și afacerile, prevenind în același timp riscurile în materie de securitate și riscul de migrație neregulamentară către UE.

1.2. CESE susține dezvoltarea în continuare a Sistemului de informații privind vizele (VIS), drept cea mai bună soluție tehnologică menită să faciliteze procedura de eliberare a vizelor de scurtă ședere și să ajute autoritățile competente în materie de vize, frontiere, azil și migrație să verifice rapid și eficient informațiile necesare cu privire la resortisanții țărilor terțe care au nevoie de viză pentru a călători în UE.

1.3. CESE consideră că un obiectiv-cheie al măsurilor adoptate în acest domeniu ar trebui să fie armonizarea procedurilor, a practicilor și a rezultatelor în ceea ce privește politica în domeniul vizelor din statele membre ale UE.

1.4. Cu privire la elaborarea unor indicatori de risc specifici pentru prelucrarea cererilor de viză, CESE consideră că aceștia pot limita drepturile solicitanților. CESE solicită instituțiilor UE și autorităților din statele membre să informeze și să pregătească în mod corespunzător personalul din prima linie și personalul de conducere, pentru a evita crearea de profiluri în funcție de rasă, gen, etnie, religie, orientare sexuală și orice alte caracteristici personale.

1.5. CESE sprijină obiectivul de a facilita identificarea persoanelor dispărute. Cu toate acestea, în ceea ce privește amprentarea solicitanților, scăderea limitei de vârstă de la 12 ani la 6 ani în cazul copiilor poate fi problematică. Propunerea nu include reacția și opiniile agențiilor și organizațiilor de protecție a copilului, ceea ce împiedică CESE să evalueze în totalitate impactul propunerii asupra copiilor și a protecției lor.

1.6. În legătură cu același obiectiv, dacă stocarea unei copii a paginii cu datele biografice din documentul de călătorie al solicitantului în VIS este acceptabilă și necesară, dezvoltarea acestui nou instrument de date pentru a sprijini procedurile de returnare, așa cum prevede propunerea, este discutabilă. CESE nu consideră că modificările propuse ar duce în mod necesar la returnarea resortisanților țărilor terțe. În schimb, ar trebui să fie un instrument care să încurajeze statele membre să acționeze ținând seama, în mod corespunzător, atât de legalitatea șederii, cât și de interesul și bunăstarea persoanelor în cauză. Resortisanții țărilor terțe ar trebui să fie încurajați și să primească asistență din partea autorităților pentru a-și regulariza șederea și a lua în considerare posibilitatea de a se întoarce în locul de origine.

1.7. În ceea ce privește obiectivul secundar al prezentei propuneri – de a permite, în condiții stricte, autorităților naționale de asigurare a respectării legii și Europol să aibă acces la datele VIS în scopul asigurării respectării legii –, CESE subliniază importanța condițiilor stricte de acces. În mod ideal, accesul ar trebui să necesite o hotărâre judecătorească, ceea ce ar asigura că un astfel de acces reprezintă o limitare necesară a principiului protecției datelor cu caracter personal.

1.8. CESE salută amploarea consultărilor organizate în legătură cu această propunere. În același timp, Comitetul, alte instituții și publicul larg ar fi avut beneficii mai mari dacă în propunere ar fi fost incluse mai multe informații și idei din partea părților consultate. Nu este clar ce fel de informații au fost oferite și în ce măsură au influențat forma finală a propunerii.

1.9. În ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale, CESE salută faptul că Comisia Europeană se concentrează asupra acestui aspect. Comitetul recomandă să se acorde mai multă atenție modului în care statele membre utilizează datele cu caracter personal ale solicitanților de viză. Așa cum s-a afirmat mai sus, sunt necesare garanții suplimentare împotriva practicilor care duc la discriminarea resortisanților țărilor terțe care solicită vize de scurtă ședere sau de lungă ședere și documente de ședere.

1.10. Ar fi fost util ca propunerea să fie susținută cu date mai detaliate și mai specifice privind vizele de scurtă și de lungă ședere și privind permisele de ședere, pentru fiecare țară în parte, atât pentru statele membre ale UE, cât și pentru țările terțe. De asemenea, în ceea ce privește traficul de copii, ar fi fost foarte utile mai multe informații privind depășirea perioadei permise de ședere. Datele sunt indispensabile pentru evaluarea naturii și a structurii mobilității, precum și a gradului de adecvare a instrumentelor utilizate.

1.11. De asemenea, CESE recomandă asumarea unui angajament mai ferm în ceea ce privește colaborarea cu guvernele și cu societatea civilă din țări terțe, pentru a informa, a pregăti și a asigura asistența resortisanților acestora pe parcursul procedurii de solicitare a vizei.

2. Observații generale

2.1. CESE sprijină o politică în domeniul vizelor care este și ar trebui să rămână un instrument care facilitează turismul și afacerile, prevenind în același timp riscurile în materie de securitate și riscul de migrație neregulară către UE.

2.2. Deși recunoaște provocările legate de migrație și de securitate din ultimii ani, CESE încurajează statele membre și instituțiile UE să adopte o abordare consensuală, echilibrată și proporțională, astfel încât Uniunea să rămână cât mai deschisă, responsabilă, implicată și inovatoare posibil.

2.3. CESE susține dezvoltarea în continuare a Sistemului de informații privind vizele (VIS), drept cea mai bună soluție tehnologică menită să faciliteze procedura de eliberare a vizelor de scurtă ședere și să ajute autoritățile competente în materie de vize, frontiere, azil și migrație să verifice rapid și eficient informațiile necesare cu privire la resortisanții țărilor terțe care au nevoie de viză pentru a călători în UE.

2.4. CESE sprijină obiectivele generale ale acestei inițiative: îmbunătățirea securității în interiorul UE și de-a lungul frontierelor sale, facilitarea dreptului călătorilor legitimi de a trece frontiera externă și libera circulație și ședere în spațiul fără controale la frontierele interne, precum și facilitarea gestionării frontierelor externe ale spațiului Schengen.

2.5. CESE sprijină obiectivele specifice ale acestei inițiative – simplificarea procedurii de solicitare a vizelor; facilitarea și consolidarea verificărilor la punctele de trecere a frontierelor externe și pe teritoriul statelor membre; și consolidarea securității interne a spațiului Schengen prin facilitarea schimbului de informații între statele membre privind resortisanții țărilor terțe care dețin vize de lungă ședere și permise de ședere.

2.6. De asemenea, CESE susține eliminarea lacunelor rămase în materie de informații în ceea ce privește frontierele și securitatea, vizele de lungă ședere și documentele de ședere urmând să fie incluse în VIS.

2.7. În opinia CESE, îmbunătățirea verificărilor efectuate în cadrul prelucrării cererilor de viză prin utilizarea interoperabilității, verificarea și evaluarea informațiilor transmise de către solicitanți, efectuarea în mod automat de către VIS a unei căutări cu privire la fiecare cerere în fiecare dintre sistemele disponibile reprezintă o evoluție procedurală și tehnologică binevenită.

2.8. Cu privire la elaborarea unor indicatori de risc specifici pentru prelucrarea cererilor de viză, CESE consideră că aceștia pot limita drepturile solicitanților. Deși indicatorii de risc nu urmează să conțină date cu caracter personal, ei se vor baza pe statistici și informații furnizate de statele membre cu privire la amenințări, ratele anormale de refuz sau depășirea perioadei permise de ședere în cazul anumitor categorii de resortisanți ai țărilor terțe, precum și riscurile pentru sănătatea publică. Există un risc semnificativ ca aceste date și indicatori să fie utilizați de către autoritățile de prelucrare a cererilor de viză pentru a respinge cererile de viză pe baza profilurilor create în sistem, iar nu pe baza circumstanțelor individuale ale solicitantului. CESE solicită instituțiilor UE și autorităților din statele membre să informeze și să pregătească în mod corespunzător personalul din prima linie și personalul de conducere, pentru a evita crearea de profiluri în funcție de rasă, gen, etnie, religie, orientare sexuală și orice alte caracteristici personale.

2.9. CESE sprijină obiectivul de a facilita identificarea persoanelor dispărute. Cu toate acestea, în ceea ce privește amprentarea solicitanților, scăderea limitei de vârstă de la 12 ani la 6 ani în cazul copiilor poate fi problematică. Propunerea nu include reacția și opiniile agențiilor și a organizațiilor de protecție a copilului, ceea ce împiedică CESE să evalueze în totalitate impactul propunerii asupra copiilor și a protecției lor.

2.10. În legătură cu același obiectiv, dacă stocarea unei copii a paginii cu datele biografice din documentul de călătorie al solicitantului în VIS este acceptabilă și necesară, dezvoltarea acestui nou instrument de date pentru a sprijini procedurile de returnare, așa cum prevede propunerea, este discutabilă. CESE nu consideră că modificările propuse ar duce, în mod necesar, la returnarea resortisanților țărilor terțe. În schimb, ar trebui să fie un instrument care să încurajeze statele membre să acționeze ținând seama, în mod corespunzător, atât de legalitatea șederii, cât și de interesul și bunăstarea persoanelor în cauză. Resortisanții țărilor terțe ar trebui să fie încurajați și să primească asistență din partea autorităților pentru a-și regulariza șederea și a lua în considerare posibilitatea de a se întoarce în locul de origine.

2.11. În ceea ce privește obiectivul secundar al prezentei propuneri – de a permite, în condiții stricte, autorităților naționale de asigurare a respectării legii și Europol să aibă acces la datele VIS în scopul asigurării respectării legii –, CESE subliniază importanța condițiilor stricte de acces. În mod ideal, accesul ar trebui să necesite o hotărâre judecătorească, ceea ce ar garanta că un astfel de acces reprezintă o limitare necesară a principiului protecției datelor cu caracter personal.

2.12. CESE salută eforturile Comisiei, care a comandat trei studii independente: unul privind fezabilitatea, necesitatea și proporționalitatea reducerii vârstei de prelevare a amprentelor digitale în cazul copiilor în cadrul procedurii de acordare a vizelor și privind stocarea în VIS a unei copii a documentului de călătorie al solicitantului de viză, și două studii privind fezabilitatea, necesitatea și proporționalitatea extinderii VIS pentru a include date privind vizele de lungă ședere și documentele de ședere.

2.13. CESE salută amploarea acestor consultări, care implică toate părțile interesate, printre care se numără și autoritățile naționale care au acces la introducerea, modificarea, ștergerea sau consultarea datelor în VIS, autoritățile naționale responsabile cu migrația, returnarea și protecția copilului, poliția și autoritățile de combatere a traficului, autoritățile responsabile cu afacerile consulare și autoritățile naționale responsabile cu verificările la punctele de trecere a frontierelor externe. De asemenea, au fost consultate diverse autorități din afara UE și organizații neguvernamentale implicate în domeniul drepturilor copiilor. În același timp, pentru Comitet, alte instituții și publicul larg ar fi fost benefic ca propunerea să includă mai multe informații și idei din partea părților consultate. Nu este clar ce fel de informații au fost oferite și în ce măsură au influențat forma finală a propunerii.

2.14. În ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale, CESE salută faptul că Comisia Europeană se concentrează asupra acestui aspect. Comitetul salută garanțiile suplimentare introduse prin această propunere pentru a acoperi nevoile speciale privind noile categorii de date, prelucrarea datelor și persoanele care vor face obiectul VIS, în cadrul unui efort mai amplu de protecție a drepturilor persoanelor fizice legate de accesul, corectarea și ștergerea datelor cu caracter personal, precum și de măsurile reparatorii în domeniu. Comitetul recomandă să se acorde mai multă atenție modului în care statele membre utilizează datele cu caracter personal ale solicitanților. Așa cum s-a afirmat mai sus, sunt necesare garanții suplimentare împotriva practicilor care duc la discriminarea resortisanților țărilor terțe care solicită vize de scurtă ședere sau de lungă ședere și documente de ședere.

2.15. Ar fi fost util ca propunerea să fie susținută cu date mai detaliate și mai specifice privind vizele de scurtă și de lungă ședere și privind permisele de ședere, pentru fiecare țară în parte, atât pentru statele membre ale UE, cât și pentru țările terțe. De asemenea, în ceea ce privește traficul de copii, ar fi fost foarte utile mai multe informații privind depășirea perioadei permise de ședere. Datele sunt indispensabile pentru evaluarea naturii și a structurii mobilității, precum și a gradului de adecvare a instrumentelor utilizate.

2.16. De asemenea, CESE recomandă asumarea unui angajament mai ferm în ceea ce privește colaborarea cu guvernele și cu societatea civilă din țări terțe, pentru a informa, a pregăti și a asigura asistența resortisanților acestora pe parcursul procedurii de solicitare a vizei.

Bruxelles, 19 septembrie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER
